

Klenot mezi hospodami

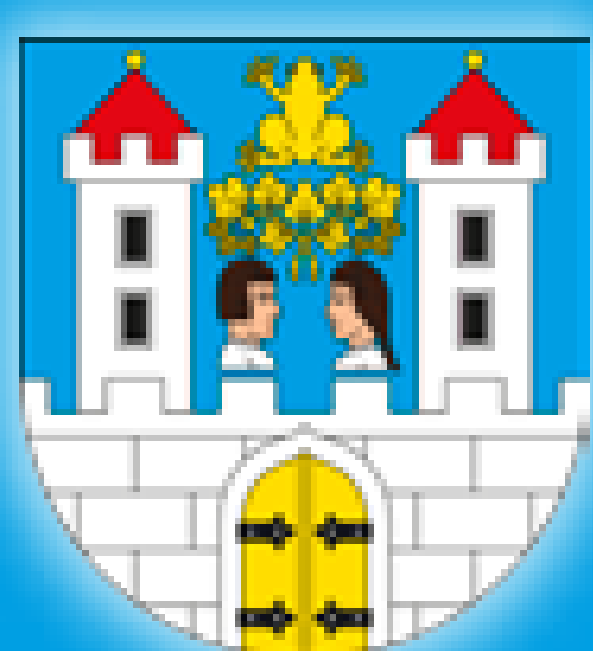
Kněževeský hostinec čp. 102 je nejspíše služebně nejstarším venkovským hostincem v Čechách. Podle pověsti tady někdy na přelomu 15. a 16. století cestou do Prahy povečeřel i král Vladislav II. Jagellonský. Může to být pravda, protože už tehdy kněževeský hostinec téměř jistě stál. A stál tu zřejmě dokonce ještě dříve, jak naznačují výsledky dosavadních výzkumů.

Přízemí domu je z kamene, patro je hrázděné. Na severní straně se původně nacházela v úrovni prvního patra pavlač. Stropní trám v lokále podpírá nejméně čtyři sta let starý sloup. „Dochování sloupu a systému zastropení převzatého z lidového domu je v provedení kamenné architektury skutečným unikátem,“ konstatoval v roce 2002 odborník na historické stavby Ing. Václav Jandáček. Dodal, že prostor, který půl tisíciletí slouží jedinému účelu, v tomto případě jako hospoda, je mimo okruh církevních staveb naprostým unikátem. Hostinec jako celek pak označil za „skutečnou perlu mezi dochovanými hospodami“.

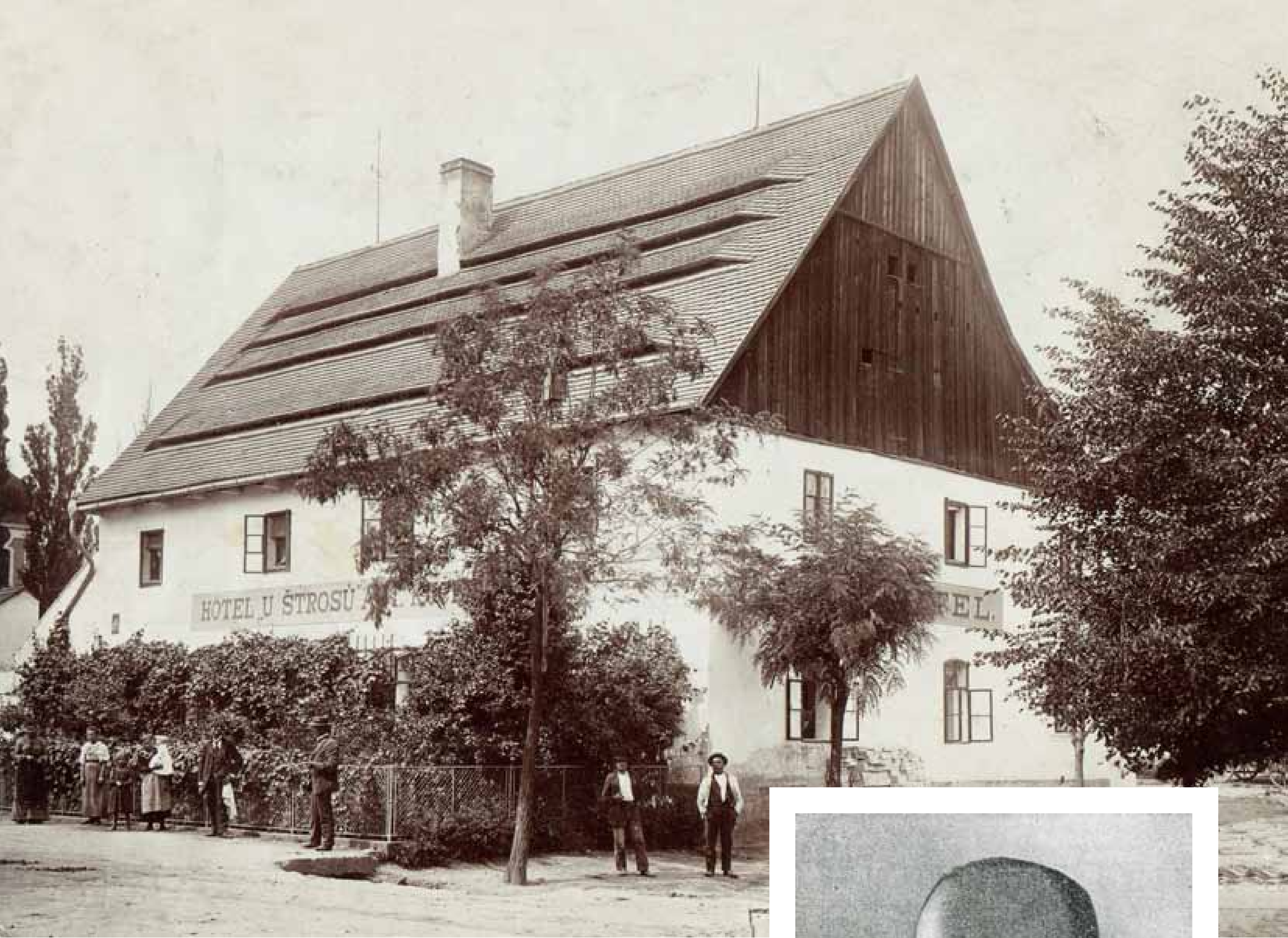
Městys Kněževs, který je vlastníkem budovy hostince čp. 102, si uvědomuje mimořádný význam této historické stavby a její výjimečné postavení v rámci celého Česka a usiluje o získání potřebných finančních prostředků na její opětovné povznesení na společenské a kulturní centrum Kněževsi i celého regionu, jímž hostinec čp. 102 v minulých stoletích byl.

Pomozte i vy svou podporou a povzbuzením navrátit tomuto historickému klenotu jeho lesk

1897–2017

120 let od povýšení
Kněževsi na městys

Za statkáře **Jakuba Štrose**, který čp. 102 vlastnil koncem 19. století, se hostinec přejmenoval na hotel U Štrosů. Jakub Štros vlastnil v Kněževsi několik domů. V letech 1903-4 vystavěl naproti hostinci čp. 102 nový dům čp. 124, který v současnosti slouží jako budova úřadu městyse

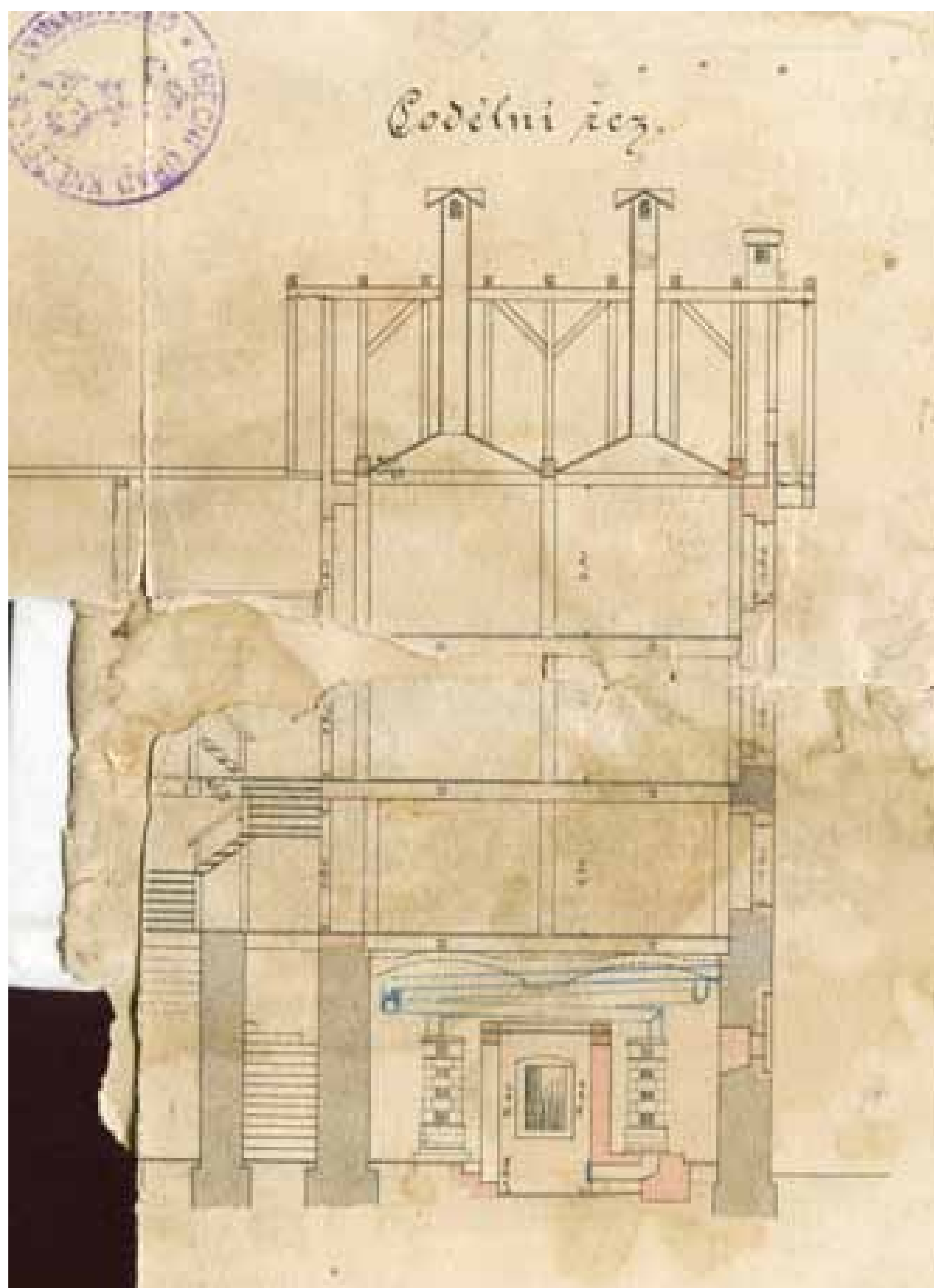
V roce 1897 se v hotelu U Štrosů konal slavnostní banket u příležitosti povýšení Kněževsi na městyse. Hostinu připravil mistr kuchař a kněževeský rodák **Antonín Vojáček** (1874–1941), pozdější zakladatel Spolku kuchařů pro království České a první předseda Staré gardy mistrů kuchařů. Antonín Vojáček se narodil v dnes již neexistujícím domě čp. 37.

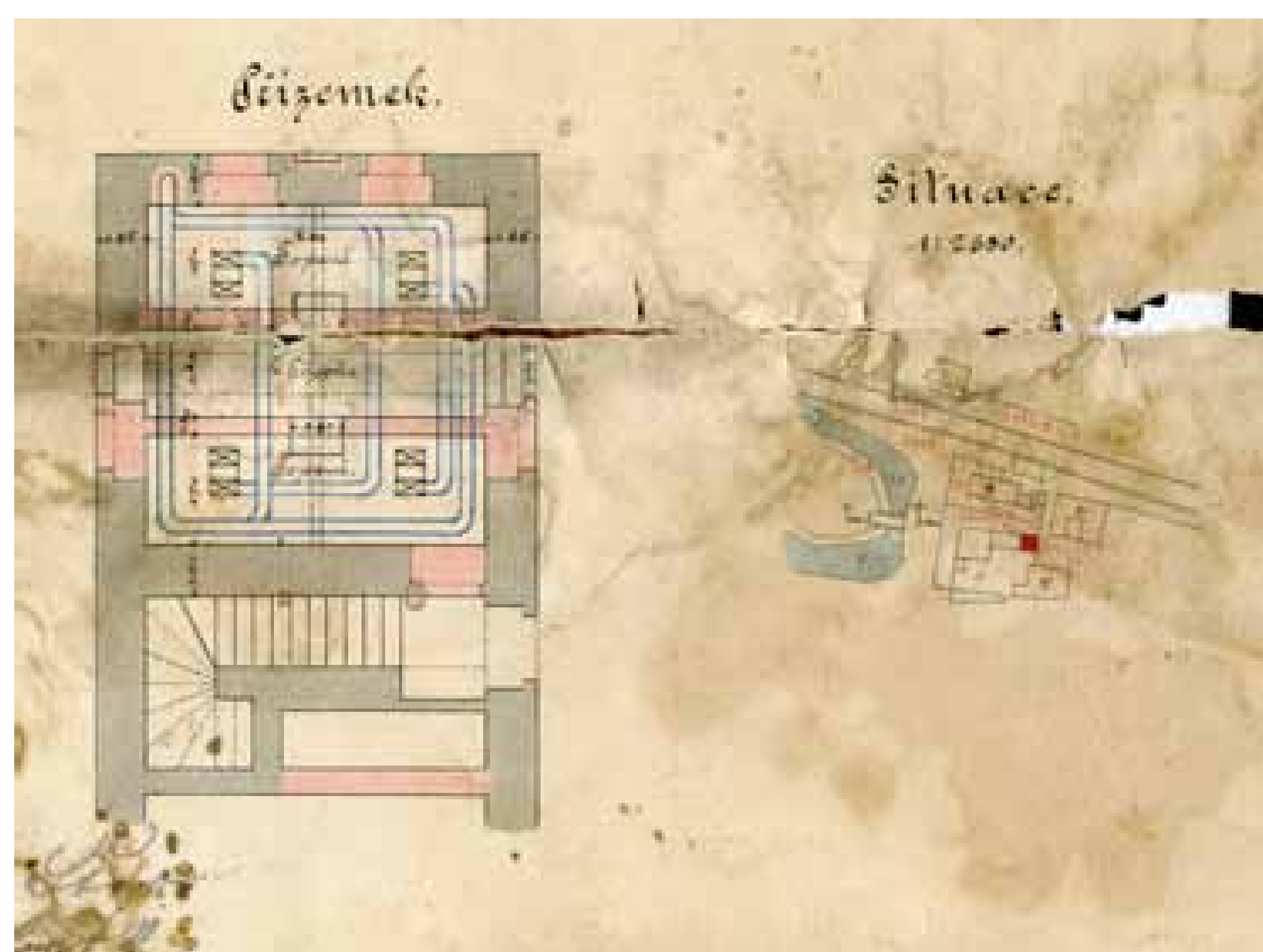
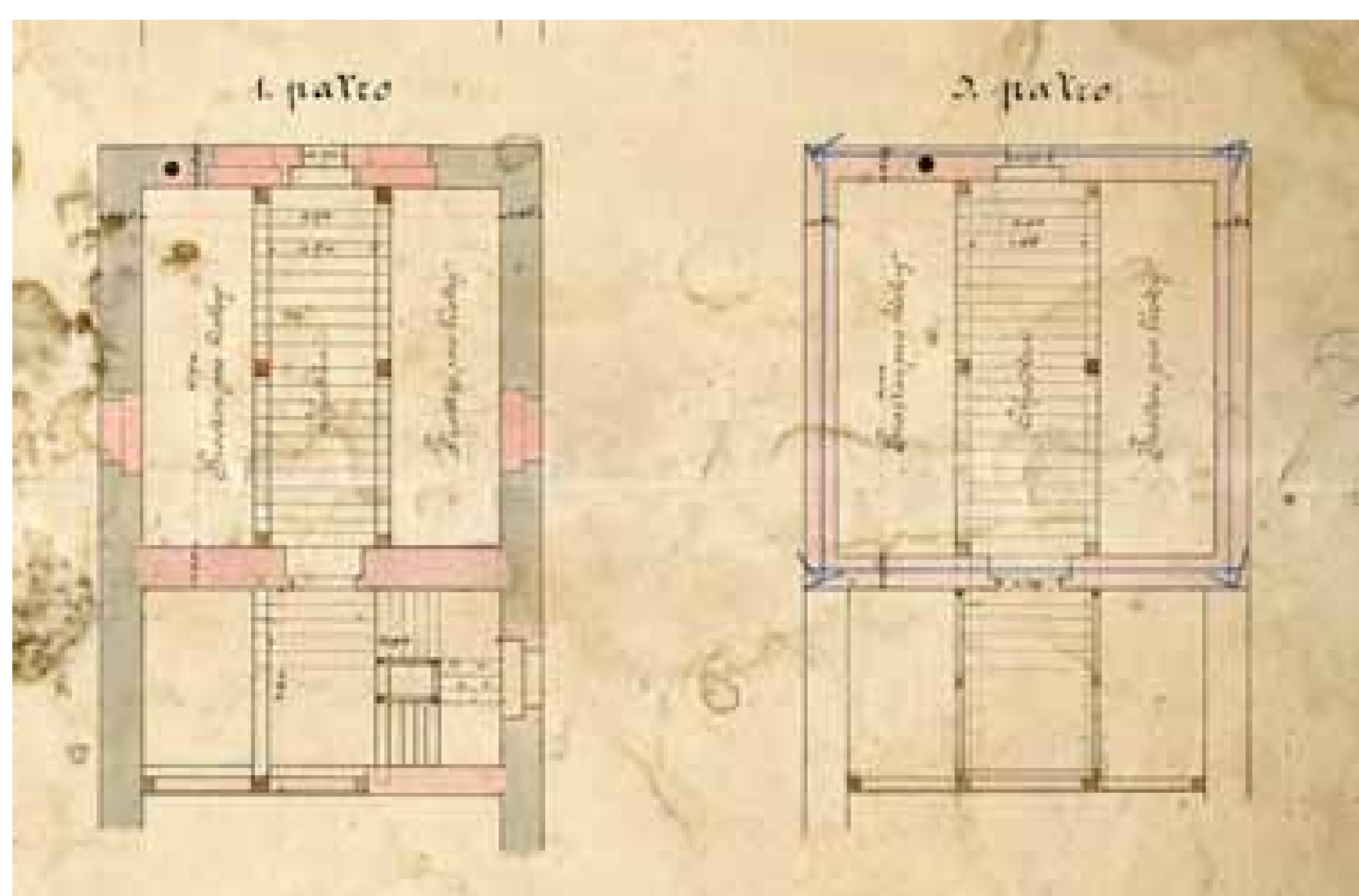
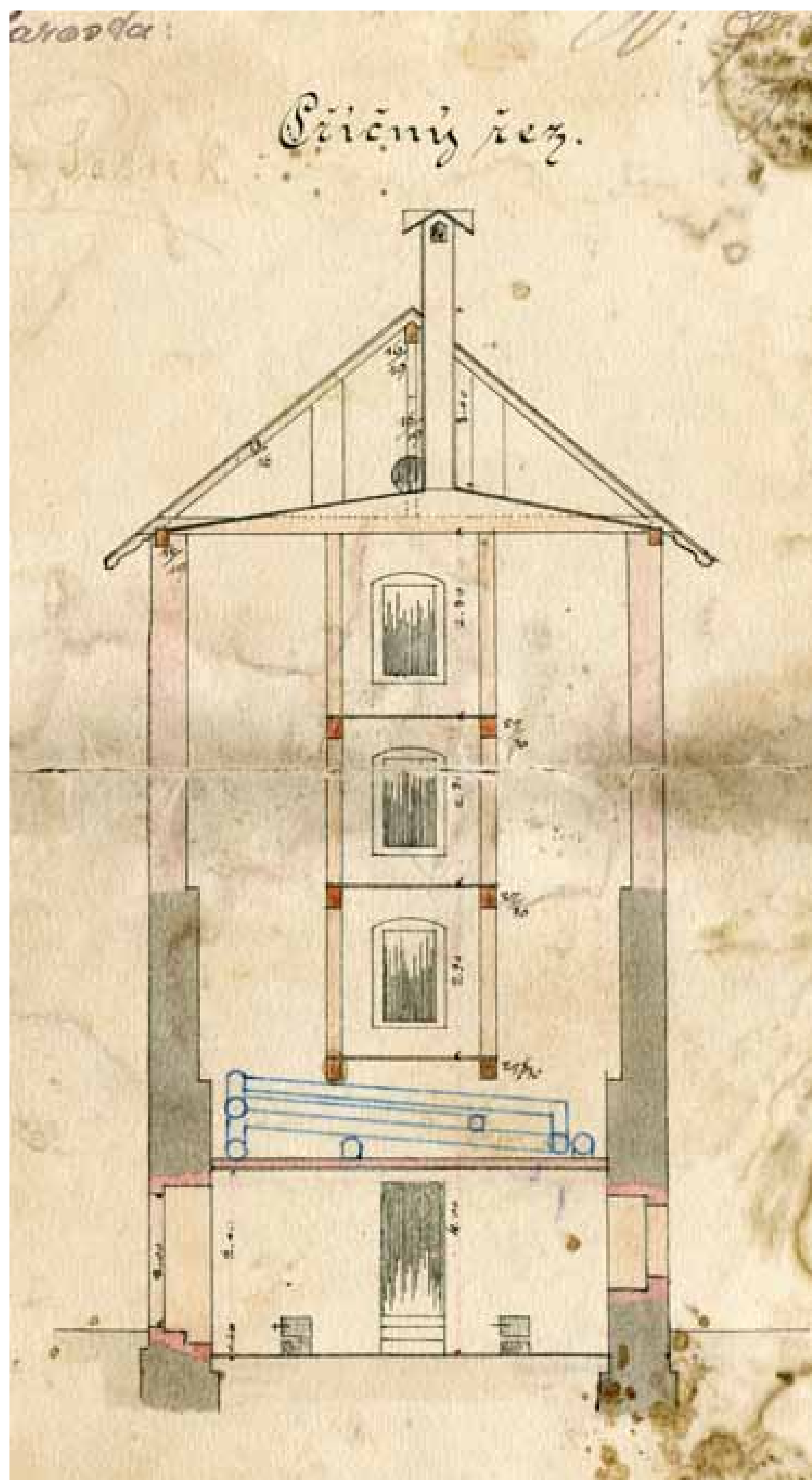
1897–2017

120 let od povýšení
Kněževsi na městyse

Už v roce 1887 vystavěl Jakub Štros ve dvoře hostince čp. 102 pravděpodobně první komorovou chmelovou sušárnu v Kněževsi. K sušení chmele využívala umělý zdroj tepla. Do té doby se chmel sušil na půdách, kam k lískám s chmelem přiváděly vzduch žábrovité otvory ve střeše (viz snímek hotelu U Štrosů)

1897–2017

120 let od povýšení
Kněževsi na městys

Pracovna F. X. Kučery v prvním patře hostince

F. X. Kučera

Asi v roce 1910 koupil hostinec čp. 102 od statkáře Jakuba Štrose řezník a hostinský Antonín Kučera. Jeho syn **František Xaver Kučera** (1890-1974) se po svém odchodu z Kněževsi začátkem 20. let stal významnou postavou skautského hnutí a péče o mládež v severních Čechách. Byl mužem mnoha zájmů, jeden čas působil ve 22 spolcích naráz.

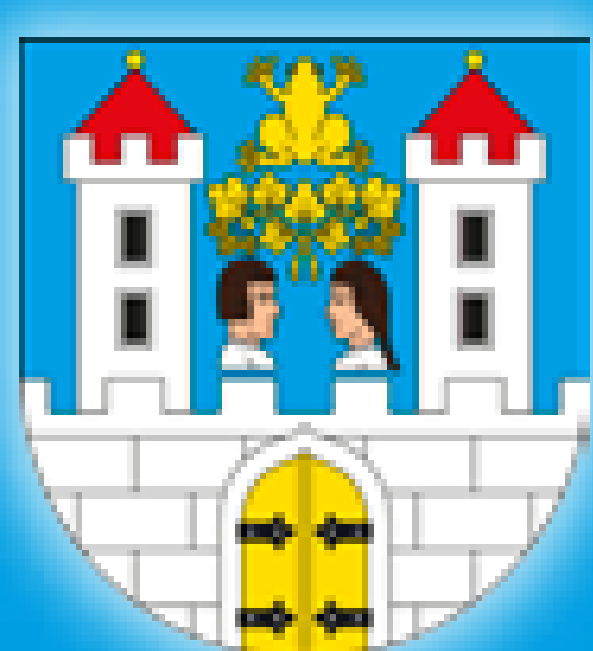

V letech 1917-18 byl hostem rodiny Kučerovy amnestovaný politický vězeň Vladimír Kurylowicz, někdejší říšský poslanec a vrchní soudní rada Zemského soudu ve Lvově.

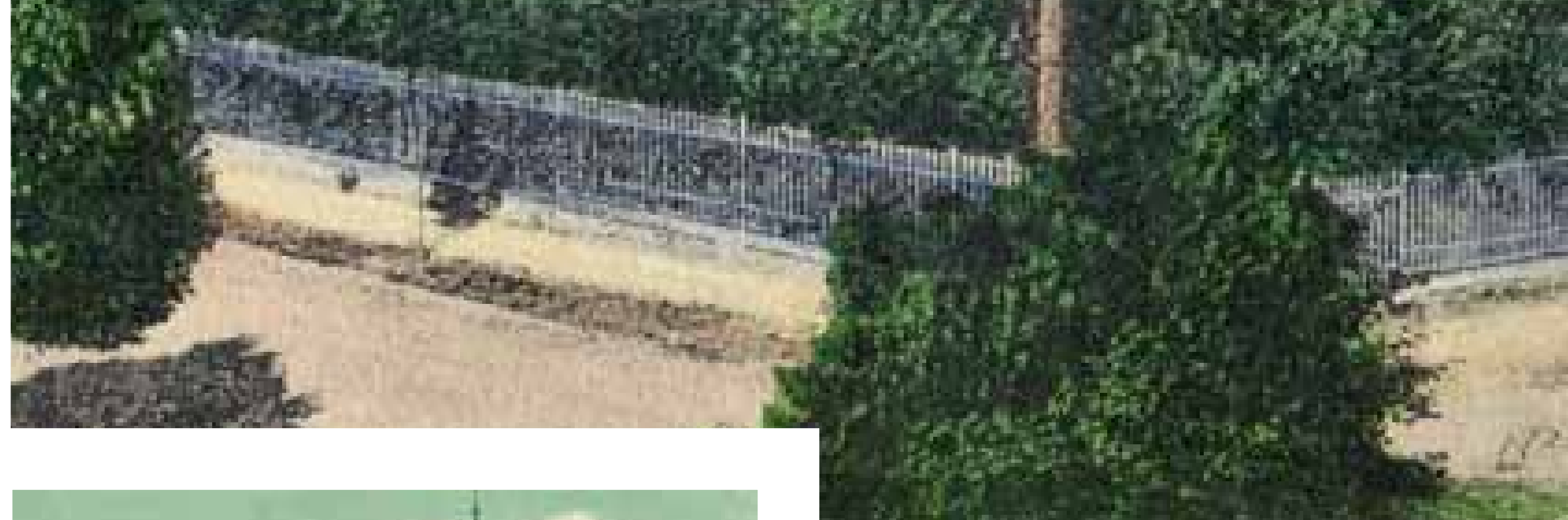
Antonín Kučera se svým vnukem na dvoře hostince čp. 102

1897–2017

120 let od povýšení
Kněževsi na městys

Na přelomu 19. a 20. století se okolí hostince čp. 102 změnilo k nepoznání. V jeho sousedství postupně vyrostly budova obecné školy (1884), vila obvodního lékaře Františka Topky (1895) a budova měšťanské školy (1905). Od kostela naopak zmizela ohradní zeď s kapličkami a klenutými branami.

Kostel před a po odstranění ohradní zdi s kapličkami křížové cesty a branami v roce 1904

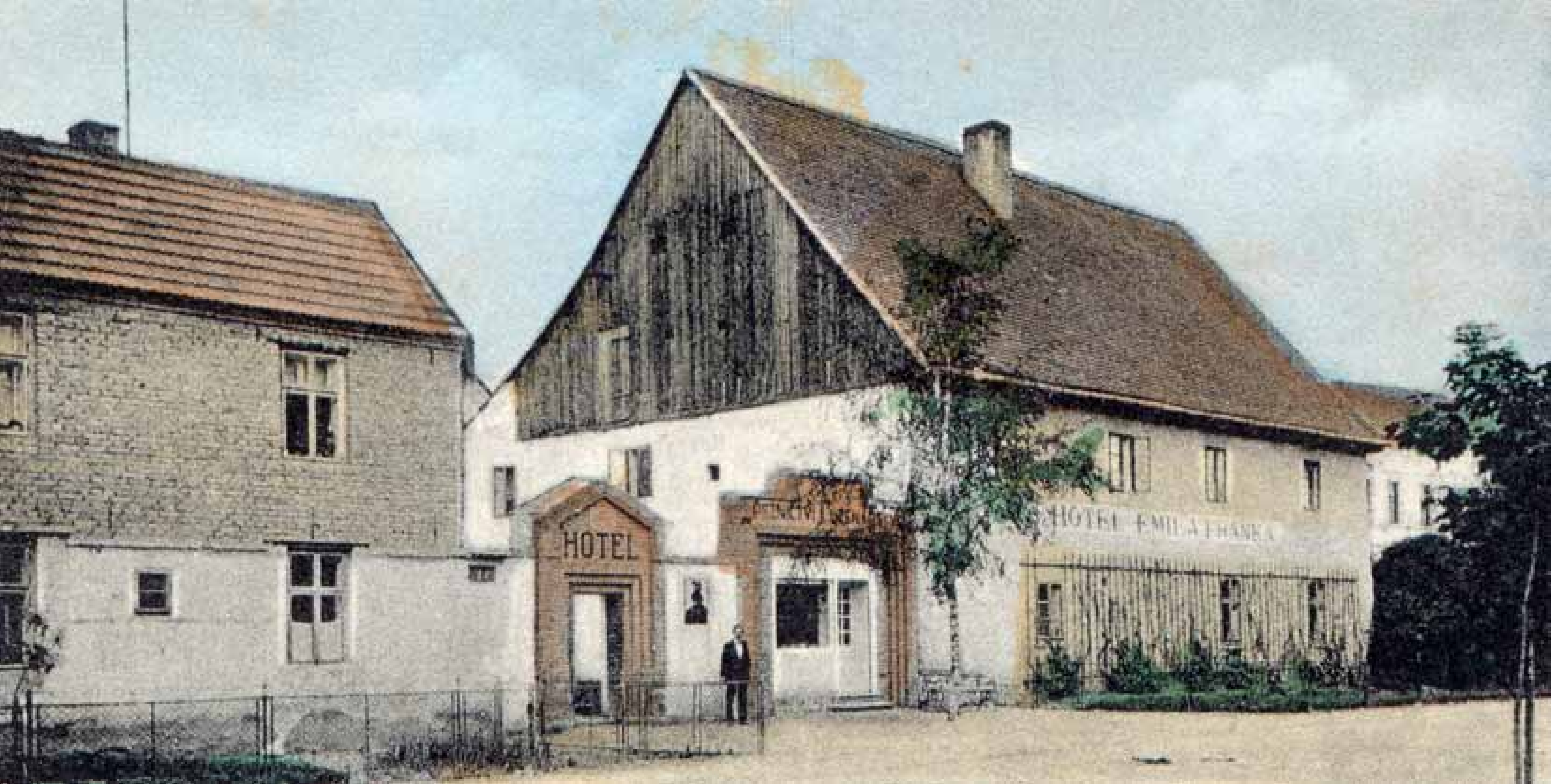

Usedlost čp. 100, která musela ustoupit budově měšťanské školy

1897–2017

120 let od povýšení
Kněževsi na městys

Kněževeský hostinec asi ve 20. letech minulého století (zcela nahoře), za 2. světové války, kdy se po zavedení povinných německých nápisů chodilo místo do hospody do „Gasthausu“, a v roce 1948 (vpravo)

V roce 1919 zazpívala v kněževeském hostinci na oslavě 1. výročí vzniku republiky tehdy sedmnáctiletá **Eva Hadrabová**, pozdější slavná sopranistka vídeňské opery. Noviny o jejím vystoupení napsaly, že „svým vyškoleným hlasem a jemným, vyspělým taktem uměleckým uchvátí rázem všechny posluchače“.

V roce 1920 se tu cestou ze svého statku v Senomatech zastavil na pivo jeden z nejlepších operních pěvců všech dob, rodák z nedalekého Rousínova, Král pěvců **Karel Burian**.

1897–2017

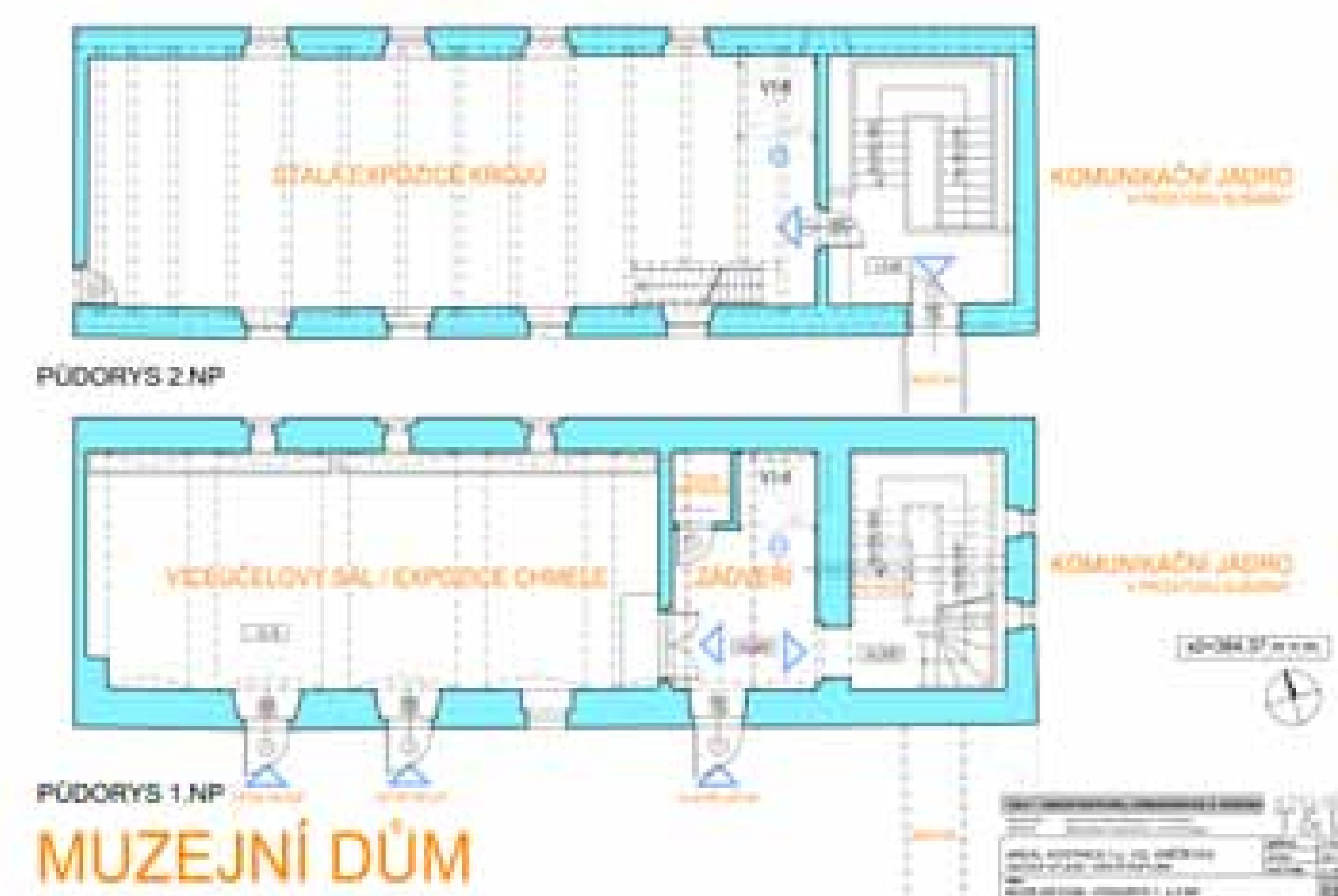
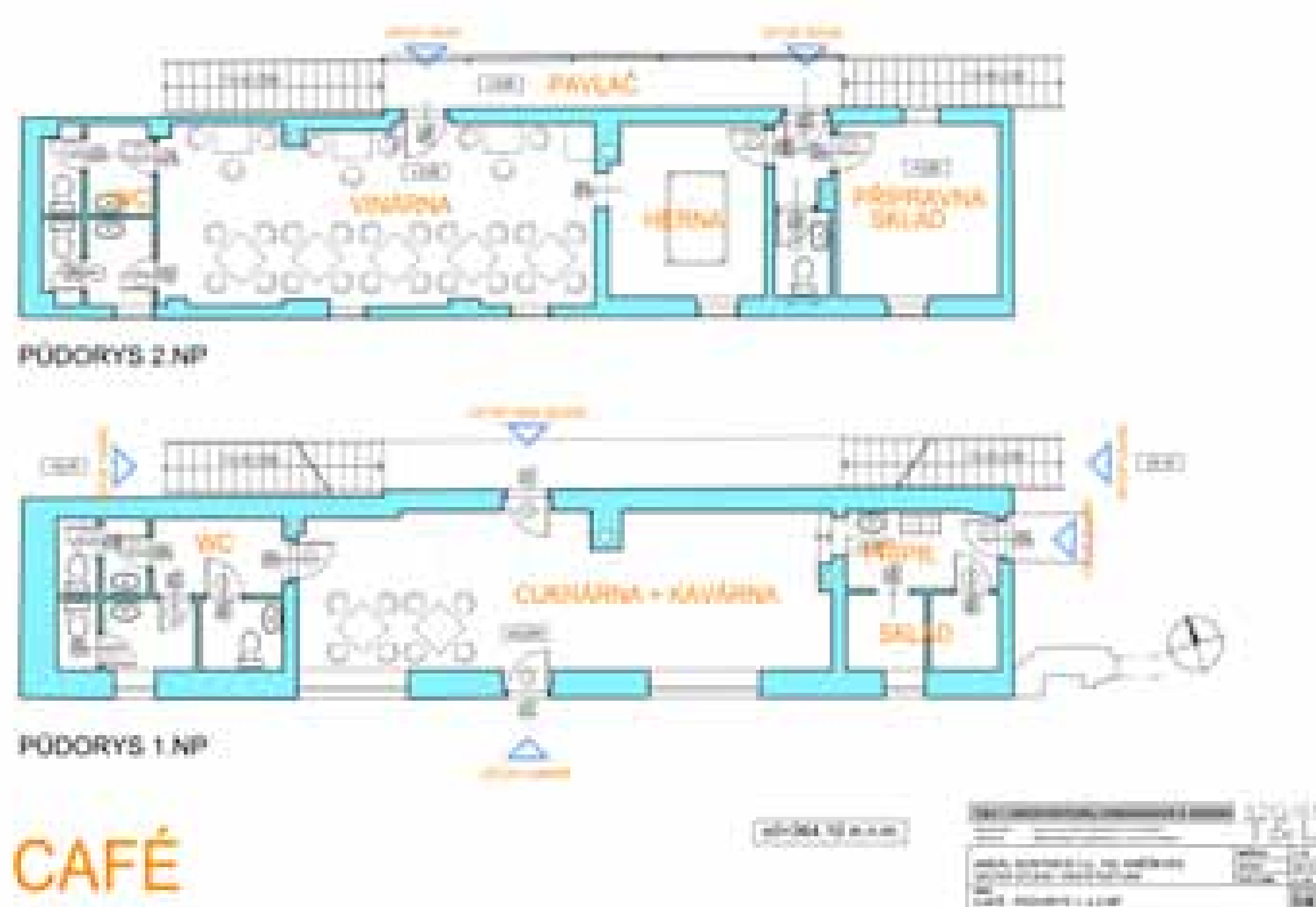
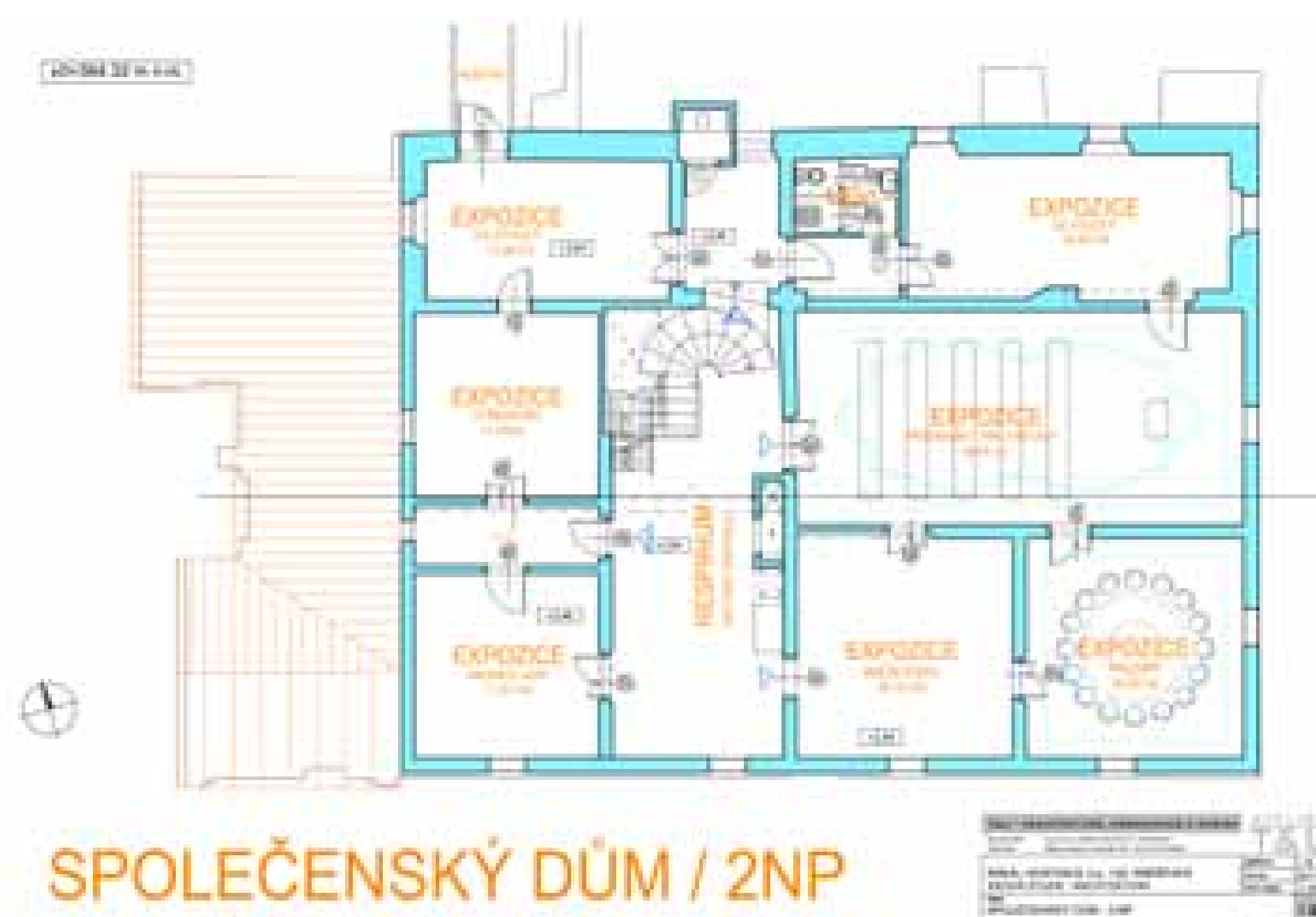
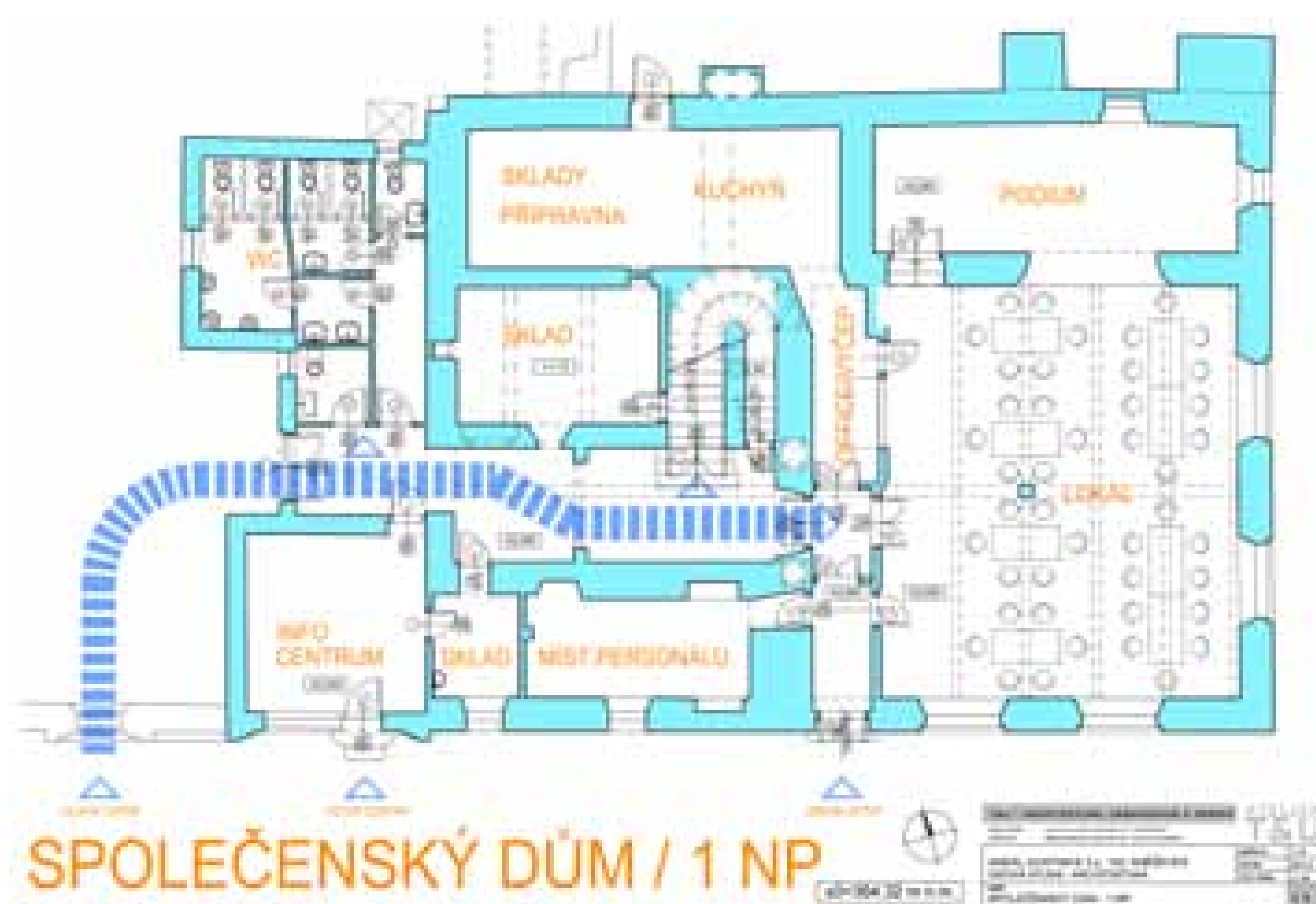

120 let od povýšení
Kněževsi na městys

Návrh jižního průčelí (od silnice)

Městys Kněževs, který je vlastníkem areálu unikátního historického hostince čp. 102, usiluje o jeho přeměnu na reprezentativní společenské a kulturní centrum městyse s vzorným hostincem, muzejními expozicemi o bohaté historii městyse a spádového regionu, výstavním a přednáškovým sálem, odpočinkovým dvorem, informačním centrem, vinárnou a stylovou kavárnou s cukrárnou. Předložené návrhy ukazují, jak by v budoucnu měl areál hostince vypadat.

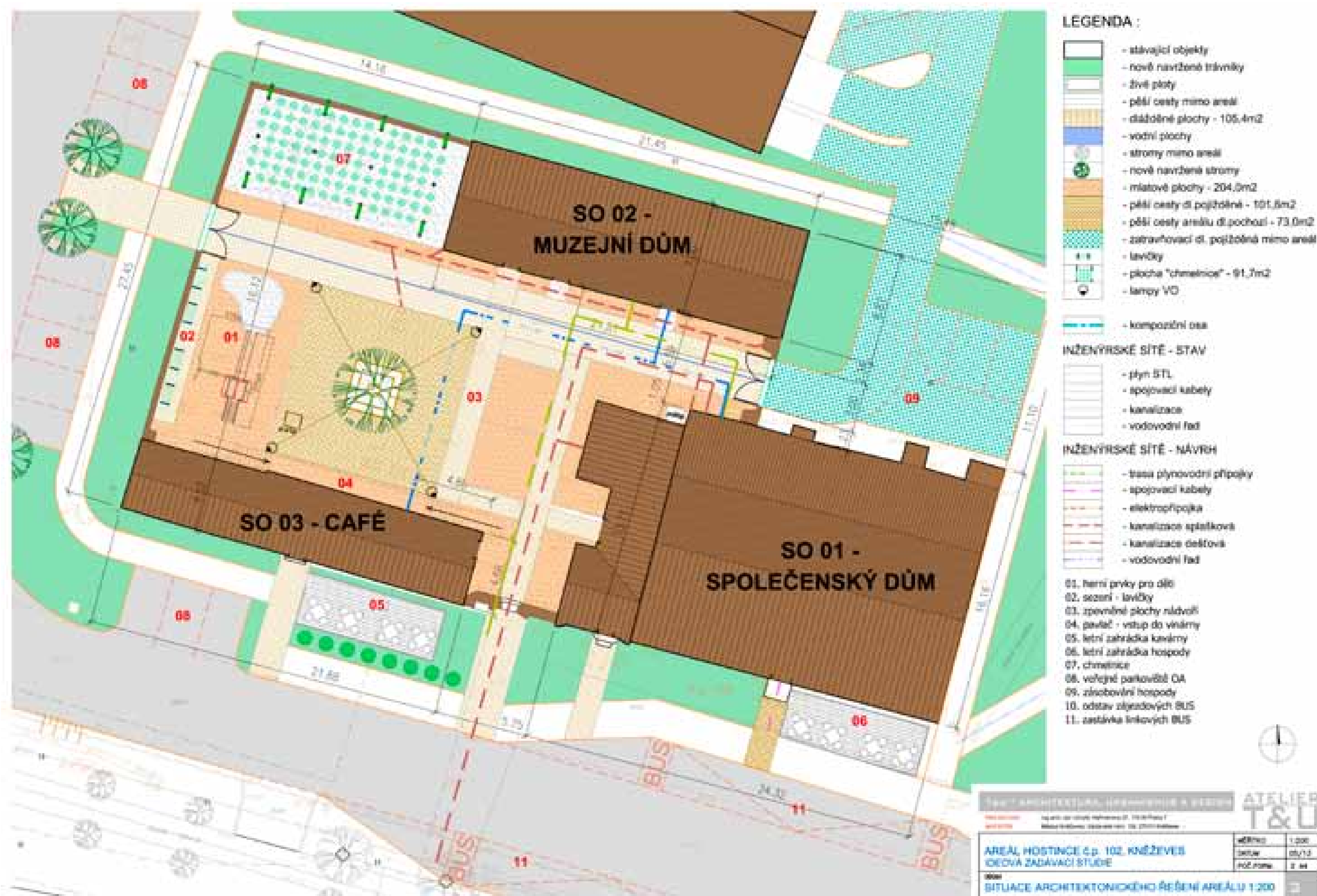

Návrh uspořádání jednotlivých budov

1897–2017

120 let od povýšení
Kněževsi na městy

Návrh uspořádání areálu

Návrh západního průčelí hostince (ze dvora)

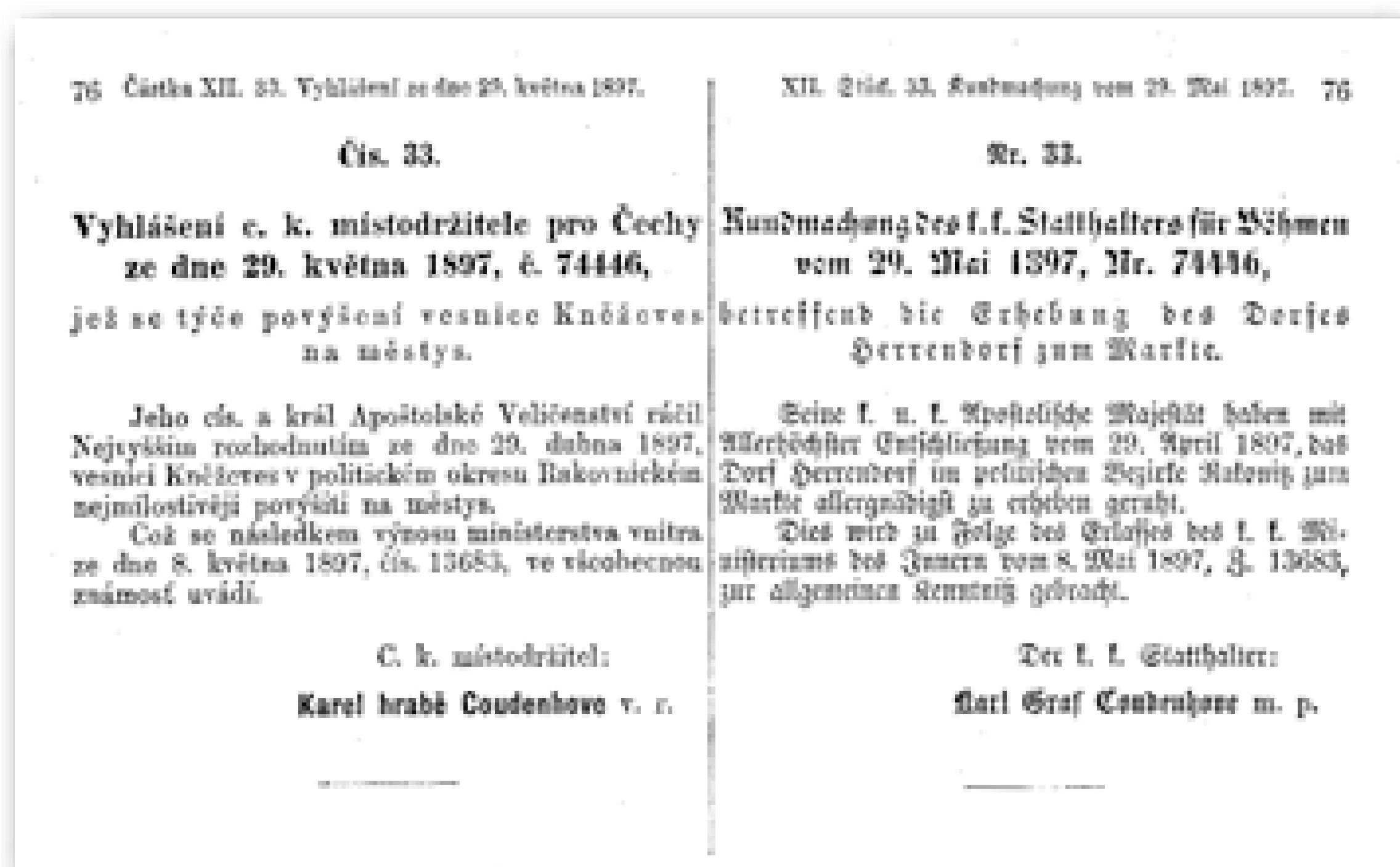
Návrh východního průčelí areálu (od školy)

1897–2017

120 let od povýšení
Kněževsi na městys

Úřední oznámení o povýšení Kněževsi na městys v Zemském zákoníku z roku 1897. K povýšení došlo na základě žádosti obce Kněževs z roku 1896

— Z Kněževsi. (Povýšení obce Kněževsi na městys.) V sobotu dne 13. a v neděli dne 14. t. m. oslaveno bylo důstojným způsobem povýšení naší obce na městys. Slavnost zahájena v sobotu večer slavnostním osvětlením a průvodem školní mládeže se sborem učitelským v čele, všech místních spolků a davu přespolního občanstva. V hostinci p. J. Čedla uspořádáno bylo slavnostní představení. Po proslovu pana Fr. Patraka č. 122 následovaly živé obrazy, uspořádané pp. MUDrem. Topkou, učitelem Topinkou a kaplanem J. Svátkem, načež ochotnickým kroužkem sebrána byla Jar. Vrchlického veselohra »Noc na Karlštejně«. Druhého dne zahájena slavnost ranním budičkem a střílbou z hmoždíků. Nejen veškeré spolky v Kněževsi, nýbrž i zástupcové čelných obcí a spolků sousedních tvořili mocný průvod, v jehož čele ubíralo se obecní zastupitelstvo, vedené zdejší m. měšťaností p. J. Srbem. Slavnostní průvod odebral se do kanceláře obecního úřadu, kdež konána slavnostní schůze obecního výboru za přítomnosti okresního hejtmána, zástupců okolních obcí a duchovenstva. Za všeobecného nadšení a po zaslání holdovacího telegramu měl místní měšťanosta pan J. Srb vzletnou řeč, ve které poděkoval za povýšení obce Kněževsi na městys a ocenil tuto pro obec významnou událost. Po řeči měšťanosty odebral se průvod do ozdobeného farního chrámu, kde okresní vikář s četnou assistencí sloužil slavnou mší. Po té uspořádán byl v reprezentačním hostinci pana J. Štrosa společný banket, jehož zúčastnilo se přes 100 osob. Při vybraném menu, uspořádaném zdejší rodákem p. Ant. Vojáčkem, o hudbě setrvalo se do pozdních hodin večerních. Mezi hostinou proneseno mnoho přípitků. Telegramů a dopisů došlo na sta od vynikajících osobností a rodáků, jež památné slavnosti osobně zúčastnit se nemohli. Slavnost ukončena byla večer elitním plesem. Čistý výnos divadelního představení i plesu určen jest na založení nadace, k níž přispěl též v první řadě měšťanský pivovar v Rakovnici. — V slavnostním výboru zasedali pp.: měšťanosta J. Srb, Štros, Em. Patrák, MUDr. Topka, Topinka, Václ. Vojáček, Oldř. Amler, J. Svátek, Fr. Patrák, kteří zasluhují nelčeného uznání.

Zpráva o průběhu oslav, otištěná 23. listopadu 1897 v Národních listech

Městys, městec, městečko (*fr. bourg, angl. borough, něm. Marktflecken*) nazývá se obec stojící uprostřed mezi vsí a městem a mající právo odbývat výroční trhy.

Definice městysu v Ottově slovníku naučném (1901)

Po roce 1948 komunistické Československo status městyse zrušilo. S jeho opětovným udělováním se v České republice začalo v roce 2006. Kněževs se ke svému historickému titulu vrátila v roce 2007. Jmenovací listinu tehdy převzala z rukou předsedy Poslanecké sněmovny Miloslava Vlčka starostka Kněževsi Eva Janotová

Pozvánka na oslavu povýšení v roce 1897

1897–2017

120 let od povýšení Kněževsi na městys